

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO**

**PRIEMONĖS NR. 04.3.1-VIPA-V-101 „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE
PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS“
PAGRINDIMAS**

Nr.	Klausimas	Ministerijos pateikta informacija (pildymo instrukcija)
I. Priemonės aprašymas		
1.	Priemonės atitiktis 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos (toliau – veiksmų programa) nuostatoms	Priemonė prisideda prie 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“, 4.3. investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ 4.3.1. konkretaus uždavinio „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“ įgyvendinimo. Numatoma įgyvendinti priemonės veikla- valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų (toliau – valstybės viešieji pastatai) atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą. Įgyvendinant šį Veiksmų programos uždavinį numatyta atnaujinti valstybės viešuosius pastatus, kurie valdomi patikėjimo ar panaudos teise ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo. Lietuvoje energijos suvartojama žymiai daugiau nei vidutiniškai Europos Sąjungoje (toliau – ES) ar atitinkamose senosiose ES šalyse narėse, o atnaujinant valstybės viešuosius pastatus galima pasiekti nemažą ekonominio energijos taupymo potencialą, prisidėti prie ES tikslų, siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus iki 2020 m. 20 proc. sumažinti energijos suvartojimą, pasiekti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, kasmet renovuoti po 3 proc. bendro valstybės viešųjų pastatų ploto. Įgyvendinus šią priemonę bus siekiama pagerinti pastatų energines savybes, atitikti C pastato energinio naudingumo klasę ir tokiu būdu sudaryti prielaidas valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didėjimui bei energijos vartojimo intensyvumo mažėjimui.
2.	Priemonės atitiktis strateginio planavimo dokumentų nuostatoms	Įgyvendinant priemonę finansuojama veikla didinanti energijos vartojimo efektyvumą, todėl prisidedama prie 2014–2020 metų Nacionalinės pažangos programos 3.3 tikslo „Skatinti darnų išteklių naudojimą, užtikrinti ekosistemų stabilumą“ 3.3.2. uždavinio „Užtikrinti darnų energijos išteklių naudojimą“ įgyvendinimo, 8.3.2 uždavinio „Gerinti viešųjų sveikatos paslaugų prieinamumą ir kokybę“ įgyvendinimo krypties 8.3.2.7. „Remti energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių šaltinių naudojimą viešosiose sveikatos infrastruktūrose (prioriteto „Ekonominiam augimui palanki aplinka“ 3.3.2 uždavinys)“ įgyvendinimo.

	Įgyvendinant šią priemonę bus prisidedama prie 2014-2020 m. Nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Sveikata visiems“ tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 293, 3 tikslo „užtikrinti kokybišką, prieinamą ir tvarią sveikatos priežiūrą“ 3.2 uždavinio „gerinti viešųjų sveikatos paslaugų prieinamumą ir kokybę“ 3.2.8 priemonės „didinti viešųjų valstybinių sveikatos paslaugų pastatų energinį efektyvumą“ įgyvendinimo bei prie 2014-2020 m. Nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 19 d. . nutarimu Nr. 269, 2 tikslo „ugdyti visuomenės kūrybingumą – plėtoti aukštos kokybės kultūros paslaugas ir kūrybinius produktus, užtikrinti jų įvairovę, inovatyvumą, prieinamumą ir sklaidą, 2.1.6 priemonės „viešųjų valstybinių kultūros pastatų energinio efektyvumo projektų dalinis finansavimas“, įgyvendinimo. Taip pat prie Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 metų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 366, 2 tikslo „užtikrinti, kad išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Europos Sąjungos prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose neviršytų nustatytų kasmetinių išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio tikslų, o bendras kiekis 2020 metais nepadidėtų daugiau kaip 15 procentų, palyginti su 2005 metais, ir neviršytų 15,46 mln. tonų CO₂“, 2.12 uždavinio „užtikrinti nuolatinį energijos vartojimo efektyvumo didinimą visuomeninės paskirties pastatuose“, 2.12.1 priemonės „skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus“. Taip pat įgyvendinant šią priemonę bus prisidedama prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos energetinio efektyvumo didinimo tikslų 11 punkto, kuris numato, jog „energetinio efektyvumo didinimo srityje iki 2020 metų bus siekiama kiekvienais metais po 1,5 % didinti vartojimo efektyvumą ir taip stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, konkurencingumą ir darnią plėtrą“. Įgyvendinant šią priemonę, bus prisidedama prie 2014 m. Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano 3.3 dalies „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės paslaugų sektoriuje“ 3.3.2 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų atnaujinimas“ įgyvendinimo. Vykdam priemonės veiklą „valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą“ bus prisidedama prie Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos nustatytų tikslų ir jos pirmojo uždavinio - įgyvendinti valstybės viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones - įgyvendinimo. Kadangi įgyvendinant priemonę bus didinamas energijos vartojimo efektyvumas, tokiu būdu bus prisidedama ir prie Europa 2020 strategijos tikslo - padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 % pasiekimo, Energijos efektyvumo direktyvos Nr. 2012/27/ES 1 ir 3 straipsniuose numatytų įpareigojimų, siekti bendro galutinio energijos
--	--

		suvartojimo taupymo tikslų, vykdymo bei prisidedama prie 4 straipsnio, numatančio parengti Ilgalaikį pastatų nacionalinio fondo atnaujinimo planą, kuris tvirtinamas Energetikos ministro įsakymu, įgyvendinimo. Įgyvendinant veiklą „valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas didinant energijos vartojimo efektyvumą“ taip pat prisidedama prie Pastatų energinio naudingumo direktyvos Nr. 2010/31/ES 4 straipsnio, nustatančio minimalius energinio naudingumo reikalavimus, ir 7 straipsnio, numatančio gerinti esamų pastatų būklę, įgyvendinimo.
3.	Išankstinių (<i>ex ante</i>) sąlygų įvykdymas (jei taikoma)	Išankstinė (<i>ex ante</i>) sąlyga “(6) 4.1. Imtasi veiksmų siekiant skatinti energijos galutinio vartojimo efektyvumo ekonomiškai efektyvų gerinimą ir ekonomiškai efektyvias investicijas į energijos vartojimo efektyvumą statant arba renovuojant pastatus” yra įvykdyta. Informacija apie įvykdymą pateikiama Veiksmų programos 1 priede (http://esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/161_58547612f9ca20f3dc00320c401c228d.doc).
4.	Priemonės tikslingumas, tinkamumas ir tęstinumas, atsižvelgiant į vertinimų išvadas	Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2011 m. gruodžio 23 d. „Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos kompetencijai priskirtų bendrai finansuojamų iš ES Struktūrinių fondų lėšų ekonomikos sektorių būklės pokyčių vertinimo“ vertinimo galutinėje ataskaitoje yra pabrėžiama energijos vartojimo efektyvumo svarba. Minėtos ataskaitos Energetikos priemonių tinkamumo įvertinime nurodyta, kad viešosios paskirties pastatų atnaujinimas leidžia beveik dvigubai sumažinti energijos sąnaudas patalpų šildymui senos statybos pastatuose. (http://www.ukmin.lt/uploads/documents/imported/lt/veikla/veiklos_s_ritys/es_strukturiniai_fondai/2007-2013/Vertinimas/Sektoriu_Galutine%20vertinimo%20ataskaita.pdf) 2007 - 2013 m. finansavimo periodu buvo įgyvendinami viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, todėl siekiant užtikrinti jos tęstinumą 2014-2020 m. finansavimo periodu bus finansuojama valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimo priemonė. Šios priemonės reikšmę taip pat pagrindžia 2 punkte nurodyti nacionaliniai ir ES dokumentai, prie kurių tikslų įgyvendinimo bus prisidedama.
5.	Priemonės suderinamumas su kitomis priemonėmis	Šios priemonės remiama veikla „valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą“ gali būti susijusi su sveikatos, švietimo, kultūros ir kitų sektorių pastatų atnaujinimu, kuomet galėtų būti atnaujinamas tas pats objektas, tačiau siekiama skirtingų tikslų. Galimybės įgyvendinti jungtinę priemonę nebuvo įvertintos, tačiau priemonių tarpusavio suderinamumas turėtų būti užtikrinamas šios priemonės įgyvendinimo metu, kuomet vadovaujantis Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa bus sudaromi tinkamų atnaujinti pastatų sąrašai. Šie sąrašai bus derinami su minėtų sričių ministerijomis ir institucijomis siekiant užtikrinti, kad pastatų atnaujinimo procesas vyktų kompleksiskai ir būtų suderintas laike, t.y. jo metu būtų suderintas tiek šios priemonės veiklos įgyvendinimas, tiek ir kitų veiklų finansuojamų atitinkamų ministerijų. Galimos šios priemonės sankirtos su kitomis Veiksmų programos priemonėmis nurodytos 19 punkte.

		Taip pat ši priemonė gali turėti sąsajų ir su kitų šaltinių asignavimais (žr. 20 punktą).
6.	Nagrinėtų priemonės veiklų įgyvendinimo alternatyvų aprašymas ir siūlomos alternatyvos pasirinkimo pagrindimas (jei taikoma)	Priemonės veiklų įgyvendinimo alternatyvos nenagrinėjamos, nes numatomos įgyvendinti veiklos atitinka Veiksmų programos 4.3.1 investicinio prioriteto įgyvendinimo veiklų aprašymus.
7.	Galimų pareiškėjų arba galutinių naudos gavėjų pasirinkimo pagrindimas	Priemonei parinkti tokie pareiškėjai, kurie galėtų įgyvendinti Veiksmų programoje numatytą 4.3.1. konkretų uždavinį „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“. Tačiau „Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos“ 4.8 punkte nustatyti apribojimai pareiškėjams, kuriuo vadovaujantis galimi pareiškėjai pagal šią priemonę yra valstybei nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus patikėjimo ar panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones), ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas.
8.	Supaprastintas išlaidų apmokėjimas	Įgyvendinant priemonę, supaprastintą išlaidų apmokėjimą – fiksuotąją normą planuojama taikyti tik projekto netiesioginėms išlaidoms. Kitoms išlaidoms supaprastinto išlaidų apmokėjimo taikyti nenumatoma, nes projekto veiklas (inžinerinės paslaugos, statybos darbai, įrangos įsigijimas) numatoma vykdyti rangos būdu. Be to, šios priemonės atvejui taip pat nėra statistinių duomenų ir projektų istorinių duomenų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti supaprastintų išlaidų apmokėjimo vertes; nėra tipinių valstybės viešųjų pastatų, todėl netikslinga taikyti kitų supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdų..
9.	Galimybė taikyti viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdą (jei taikoma)	Viešojo ir privataus sektorių partnerystė nebus taikoma, kadangi nors ir yra poreikis pritraukti energinių taupymo paslaugų teikėjus, kurie su pastato valdytoju pasidalintų atsakomybėmis ir rizikomis, manytina, kad dalis atnaujinamų pastatų gali būti nepatrauklūs rinkai. Viešojo ir privataus sektorių partnerystė nepasirenkama taip pat dėl to, kad daliai atnaujinamų pastatų taikomi saugumo reikalavimai (pvz.: dalis pastatų priskirtini saugomiems objektams su specialiu apsaugos režimu ir pan.), dėl kurių energijos taupymo paslaugų teikėjai negalėtų užtikrinti paslaugų teikimo. Pažymėtina, kad viešojo ir privataus sektorių partnerystė netaikoma pastatų atnaujinimui, kadangi atnaujinimas nepadidins turto vertės daugiau kaip 50 proc..
10.	Galimybė taikyti visuotinę dotaciją (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę nenumatoma galimybė taikyti visuotinę dotaciją.
11.	Jungtinės priemonės tikslingumo pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes priemonė kartu su kita priemone nesudaro jungtinės priemonės.
12.	Galimų rizikų vertinimas	Priemonės įgyvendinimui gali turėti įtakos šios rizikos: politinė ir teisinės bazės (pvz.: Ilgalaikio pastatų nacionalinio fondo atnaujinimo plano, Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos, Nacionalinės energetikos strategijos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013) keitimo rizika, patirties finansuojant priemones grąžinamosios subsidijos būdu stoka, gerosios praktikos pavyzdžių įgyvendinant priemones grąžinamosios subsidijos būdu nebuvimas, investicijų vertės padidėjimas, darbų vėlavimas,

		nepakankami pajėgumai statybų sektoriuje. Šios rizikos vertinamos kaip vidutinės ir jos gali turėti įtakos priemonės įgyvendinimui. Politinės ir teisinės bazės kaitos rizikai bei patirties finansuojant priemonės grąžinamosios subsidijos būdu stokos rizikai sumažinti planuojama pagal poreikį konsultuotis su Europos Komisija (Regioninės politikos generaliniu direktoratu, Konkurencijos generaliniu direktoratu), Finansų ministerija, Konkurencijos taryba ir kitomis institucijomis, siekiant laiku būti informuotiems apie galimus teisės aktų pokyčius. Gerosios praktikos pavyzdžių įgyvendinant priemonės grąžinamosios subsidijos būdu stoką bus stengiamasi sušvelninti bendraujant ir keičiantis patirtimi su kitų ES šalių narių, šiuo finansavimo periodu finansuojančių priemonės grąžinamosios subsidijos ar panašia forma, atsakingomis institucijomis. Investicijų padidėjimo rizika bus valdoma skatinant projekto vykdytojus planuoti išlaidas, atsižvelgiant į rinkos tendencijas. Darbų vėlavimo rizikos bus siekiama išvengti skatinant projekto vykdytojus numatyti sankcijas su rangovais bei tiekėjais sudarytose sutartyse už darbų atlikimo ar paslaugų suteikimo vėlavimą, taip pat PFSA numatant galimybę pratęsti projekto įgyvendinimo laikotarpį projekto vykdytojui pateikus motyvuotą prašymą. Tuo tarpu tam, kad būtų išvengta nepakankamų pajėgumų statybų sektoriuje rizikos, nebus ribojamos galimybės užsienio statybos įmonėms dalyvauti rinkoje.
13.	Horizontaliųjų principų įgyvendinimas	Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama aktyviai prisidėti prie darnaus vystymosi principo diegimo Lietuvoje. Viešųjų pastatų atnaujinimas prisidės prie pastatų energinio efektyvumo didinimo ir sunaudoto galutinės energijos kiekio bei metinės pirminės energijos suvartojimo sąnaudų sumažinimo, mažesnis energijos suvartojimas tuo pačiu sumažins gaminant energiją išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, sumažins atmosferos taršą ir taip sušvelnins neigiamą poveikį žmonių sveikatai taip aktyviai prisidedant prie teigiamo poveikio aplinkosaugai. Pagal šią priemonę nenumatyta, kad galėtų būti neigiamas poveikis jaunimo, lyčių lygybės ir nediskriminavimo horizontaliųjų principų įgyvendinimui. Gerinant viešųjų paslaugų infrastruktūros prieinamumą, jeigu bus diegiamas Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytas veiksmas (priemonė) „Lauko ir bambūro durų keitimas, taip pat ir įėjimo laiptų remontas ir pritaikymas neįgalųjų poreikiams“, bus prisidedama prie neįgalųjų socialinės integracijos. Bus suteikiamos galimybės projektų rezultatais naudotis visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų fizinių galimybių, lyties ir amžiaus, taip prisidedant prie lyčių lygybės ir nediskriminavimo, jaunimo principų įgyvendinimo. Ūkio ministerijos atliktoje vertinimo galutinėje ataskaitoje nenumatyta diskriminacijos apraiškų.
II. Finansavimo forma		
14.	Priemonės finansavimo formos pasirinkimo pagrindimas	Pasirinkta priemonės finansavimo forma - grąžinamoji subsidija. Ji buvo pasirinkta, siekiant užtikrinti efektyvesnį lėšų panaudojimą (lyginant su subsidija) finansuojant valstybės viešųjų pastatų atnaujinimą, didinant jų energijos vartojimo efektyvumą.

		Skiriant finansavimą grąžinamosios subsidijos forma, dalis arba visos skirtos lėšos (priklausomai nuo pasiektų rezultatų, įgyvendinus projektą), po projekto įgyvendinimo, bus grąžintos lėšas skyrusiai institucijai. Grįžusios lėšos bus pakartotinai naudojamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslams siekti. Pagal šią priemonę galimi pareiškėjai yra valstybei nuosavybės teise priklausantys viešieji pastatai patikėjimo ar panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones) ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, kurių didžioji dalis pagal savo teisinę formą yra biudžetinės įstaigos, kurios savo vardu negali skolintis. Valstybės viešųjų pastatų atnaujinimo projektai galėtų būti finansuojami per privačius juridinius asmenis – energijos taupymo paslaugų teikėjų (toliau – ETPT) kompanijas, tačiau ne visi valstybės viešųjų pastatų atnaujinimo projektai galės būti įgyvendinami dėl pastatui taikomų saugumo reikalavimų, dėl kurių ETPT neužtikrintų paslaugų teikimo. Remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 str. 1 dalimi, „Įgyvendinant veiksmus sutaupytos veiklos išlaidos laikomos grynosiomis pajamomis, išskyrus atvejus, kai jos kompensuojamos tiek pat sumažinant veiklai skirtas subsidijas.“ Planuojamos finansuoti veiklos yra sąlyginai finansiškai gyvybingos ir generuoja energijos vartojimo sutaupymus – grynąsias pajamas, tačiau atitinkamai sumažinant projekto vykdytojams veiklai skirtas subsidijas, energijos vartojimo sutaupymai nebus laikomi grynosiomis pajamomis. Priemonės finansavimo forma pasirinkta vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 66 str. ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 5 str. nuostatomis.
15.	Galimybė taikyti finansines priemones (jei taikoma)	Netaikoma (žr. į 14 punktą).
16.	Galimybė taikyti grąžinamąją subsidiją	Taikoma grąžinamoji subsidija. Energijos efektyvumo projektai turi aiškų investicijų atsipirkimo šaltinį – energijos kaštų sutaupymus, iš kurių gali būti padengiamos investicijos, taigi jau pati projektų specifiška lemia, kad projektų vykdytojai turi galimybę grąžinti dalį ar visą projektui skirtą finansavimą. Atsižvelgiant į pagal priemonę remiamų projektų specifiką ir reikalavimus pagal priemonę remiamiems projektams pasiekti C pastato energinio naudingumo klasę (pasiekiant energijos vartojimo sutaupymus) buvo nustatyta, kad projekto vykdytojai dalį arba visas lėšas po projekto įgyvendinimo galėtų grąžinti. Pagal priemonę remiamiems projektams skirtas finansavimo dydis yra susietas su projekto rezultatais, kadangi grąžinamų lėšų dydis tiesiogiai priklausys nuo pasiektų projekto rezultatų. Priklausomai nuo projekto pasiekimų – energijos suvartojimo sumažėjimo masto – projekto vykdytojai po projekto finansavimo pabaigos turės grąžinti dalį arba visas skirtas lėšas per nustatytą laikotarpį.
III. Atrankos būdas		
17.	Projektų atrankos būdo pagrindumas	Priemonės projektų atranka planuojama taikant valstybinio planavimo būdą. Šiuo būdu atrenkant projektus, atsižvelgus į Viešųjų pastatų

		energinio efektyvumo didinimo programos nuostatas, bus vadovaujamosi strateginiu planavimo dokumentu - tinkamų atnaujinti pastatų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1-111 ir kitais Lietuvos Respublikos energetikos ministro ateityje tvirtinamais tinkamų atnaujinti pastatų sąrašais. Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašę pateikiami konkretūs viešųjų pastatų atnaujinimo projektai..
IV. Įgyvendinančioji institucija		
18.	Įgyvendinančiosios institucijos pasirinkimas (jei taikoma)	UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (toliau – VIPA), pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 patvirtintas „Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklės“ yra viena iš dviejų institucijų, galinčių administruoti priemonių įgyvendinimą grąžinamosios subsidijos finansavimo forma. Taip pat, kaip nurodoma minėtų taisyklių priede, VIPA paskirta tarpine institucija, atsakinga už veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“, 4.3. investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ įgyvendinimą. Pasirinkta įgyvendinančioji institucija specializuojasi miestų plėtros, viešosios infrastruktūros optimizavimo bei energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse bei turi patirties finansuojant energijos efektyvumo projektus.
V. Reikalavimai, susiję su paramos pagal kitas iš ES finansuojamas programas ir kitą tarptautinę paramą atskyrimu		
19.	Priemonės sankirtų su kitomis veiksmų programos priemonėmis įvertinimas ir nustatymas	Galimų sankirtų analizė atlikta Veiksmų programoje numatytų finansuotinių veiklų lygiu. Siekiant įsitikinti dėl galimų šios priemonės finansuotinių veiklų sankirtų su kitomis veiksmų programoje numatytomis finansuoti veiklomis pagal kitas priemones buvo nagrinėtas veiksmų programos 4.3.1 konkrečios uždavinio veiklos, už kurias atsakingos Lietuvos Respublikos energetikos bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos. Pastebėta, kad sutampa remiama veiklų sritis - pastatų atnaujinimas didinant energijos vartojimo efektyvumą, tačiau Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija yra atsakinga už daugiabučių namų bei savivaldybių pastatų atnaujinimą, o Lietuvos Respublikos energetikos ministerija – valstybės viešųjų pastatų atnaujinimą. Taigi, takoskyros išskirti nėra poreikio, kadangi skiriasi galimi pareiškėjai. Pagal Veiksmų programos 8.2.1 uždavinį, planuojamos finansuoti veiklos apima ir pastatų kaimo vietovėse atnaujinimą ir pritaikymą naujai paskirčiai, kur pareiškėjais numatomi savivaldybių vykdomosios institucijos. 4.3.1 ir 8.2.1. konkrečių uždavinių veiklose nenumatomas persidengimas, kadangi nesutampa galimi pareiškėjai, todėl papildomos takoskyros poreikio nėra. Pastatų atnaujinimo veikla taip pat įžvelgiama Veiksmų programos 9.1 prioritete bei konkrečiuose uždaviniuose 5.4.1, 7.1.1, 7.2.1, 8.1.1 ir 8.1.2, 8.1.3, kur tiesioginis finansavimo persidengimas nenumatomas, kadangi šių uždavinių tikslai nėra pastatų energetinių savybių

		gerinimas. Tačiau neatmestina galimybė, kad finansuojant veiklas pagal minėtą prioritetą ir uždavinius, bus reikalinga pastato atnaujinimo metu finansuoti ir Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytus viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmus (priemonės). Tokiu atveju, ministerijų susitarimu ir vadovaujantis minėta programa, minėti veiksmai (priemonės) bus finansuojamos vienos Veiksmų programos priemonės lėšomis. Investicijų atskyrimas ir dvigubo finansavimo vertinimas paminėtais atvejais turėtų būti vertinamas konkretaus projekto objekto lygmeniu, įgyvendinančios institucijos, atsižvelgiant į Energetikos ministerijos nustatytas sankirtas. Dvigubo finansavimo vertinimas projekto lygmeniu bus atliekamas paraiškos vertinimo, mokėjimo prašymų tikrinimo ir patikrų vietoje procesų metu. Atkreiptinas dėmesys, kad valstybės viešųjų pastatų atnaujinimas finansuojamas ir pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energinio vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“. Šių priemonių atskyrimas bus nustatomas projektų lygmenyje. Konkretūs jų atskyrimo kriterijai nustatyti priemonės aprašymo 5 punkte.
20.	Priemonės sankirtų su kitų ES struktūrinių fondų, kitos ES finansinės paramos ar kitos tarptautinės paramos priemonėmis įvertinimas ir nustatymas	Finansavimas pagal šią priemonę bus vykdomas, vadovaujantis ERPF reglamento nuostatomis. Nagrinėjant galimas priemonės veiklos „valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą“ sankirtas su kitomis ES finansinės paramos ir kitomis tarptautinės paramos priemonėmis nagrinėtos šios programos: EEE finansinis mechanizmas. Nustatyta, kad EEE finansinio mechanizmo paramos lėšomis pagal programą LT06 „Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas“ yra remiamas nekilnojamojo kultūros paveldo restauravimas ir pritaikymas. EEE finansinio mechanizmo paramos programos tikslas – sudaryti sąlygas, kad nekilnojamojo kultūros paveldo objektai būtų sutvarkyti ir išsaugoti, tuo tarpu šios Energetikos ministerijos aprašomosios priemonės tikslas - didinti energijos vartojimo efektyvumą. EEE finansinio mechanizmo paramos atveju pareiškėjais gali būti Lietuvoje registruoti visi juridiniai asmenys, kuriems nuosavybės teise priklauso arba panaudos ar patikėjimo pagrindais yra perduotas (-i) valdyti nekilnojamojo kultūros paveldo statinys (-iai), įrašytas (-i) į Kultūros vertybių registrą. Tuo tarpu priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ pareiškėjais gali būti tik valstybei nuosavybės teise priklausančios viešuosius pastatus patikėjimo ar panaudos teise valdantys subjektai, išskyrus valstybės įmones, ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas. Lietuvos-Šveicarijos bendradarbiavimo programa (toliau – Šveicarijos programa). Pastebėta, kad aprašomosios priemonės veikla gali turėti sankirtą su sveikatos apsaugos srityje veikiančia Šveicarijos programa „Energinį tausojančių technologijų įdiegimas Lietuvos ligoninėse, teikiančiose sveikatos priežiūros paslaugas

		nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams“, tiek paramos gavėjų lygiu, tiek remiamų veiklų apimtimi. Ignalinos programa. Pagal šią programą šiuo metu vykdomas projektas „IAE regiono visuomeninės paskirties pastatų energijos efektyvumo didinimas“. Persidengimo rizikos su Ignalinos programa nėra, nes lėšos šiems projektams vykdyti buvo skirtos iš 2007-2013 m. Ignalinos programos. 2014-2020 m. Ignalinos programa nefinansuos energijos efektyvumo didinimo projektų, šios finansinės perspektyvos Ignalinos programos lėšos skirtos tik IAE eksploatavimo nutraukimo darbams ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui. LAAIF Klimato kaitos programa. Viešųjų intervencijų forma viešųjų pastatų modernizavimo srityje yra klimato kaitos programa, kurios lėšomis gali būti remiamas viešųjų pastatų modernizavimas. Tačiau parama iš klimato kaitos programos yra derinama tarpusavyje. Šios priemonės viena kitą papildo, o ne konkuruoja tarpusavyje. LIFE programa. Pastebėtina, kad LIFE programa taip pat turi panašumų su nagrinėjamos priemonės veikla, kadangi pagal 2014-2020 laikotarpio LIFE programą finansavimas skiriamas aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumo, gamtos ir biologinės įvairovės, aplinkos valdymo ir informavimo srityse bei klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir klimato valdymo ir informavimo srityse. 2007–2013 metų periodo ES struktūriniai fondai. Vertinant 2007–2013 metų ES struktūrinių fondų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymasis“ priemonę VP3-3.4-ŪM-03-V „Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygiu“, priemonę VP3-3.4-ŪM-04-R „Viešosios paskirties pastatų renovavimas regioniniu lygiu“, ir priemonę VP3-3.4-ŪM-05-V „Viešosios paskirties pastatų renovavimo projektai, atitinkantys Lietuvos 2004–2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 1.2 priemonės „Energos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir didesnio energetikos efektyvumo užtikrinimas“ naudos ir kokybės vertinimo kriterijus“, kurie finansavo veiklas- „viešosios paskirties pastatų išorinių atitvarų remontas ir (arba) rekonstravimas, pastatų energetikos sistemų modernizavimas ir (arba) rekonstravimas pagerinant jų energetines charakteristikas“ matyti, kad finansuojamos veiklos yra panašios veikloms, planuojamoms įgyvendinti pagal šią Energetikos ministerijos priemonę. Kitos ministerijos įgyvendindamos 2007–2013 metų ES struktūrinių fondų Sanglaudos skatinimo veiksmų programą bei siekdamas ne energijos vartojimo efektyvumo tikslų, tačiau ir kitų, susijusių su infrastruktūros atnaujinimu, geresnės kokybės sukūrimu, geresnių paslaugų teikimu, finansavo panašias į šios Energetikos ministerijos priemonės lėšomis finansuojamas veiklas. Tačiau reikia pastebėti, kad pagal 2007-2013 m. priemonės nauji kvietimai nebus skelbiami, todėl galima teigti, kad sankirtų tarp priemonių nebus. Siekiant išvengti finansavimo dubliavimo, Energetikos ministerijai sudarant tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą bei rengiant projektų
--	--	--

	finansavimo sąlygų aprašus, jie bus derinami su suinteresuotomis institucijomis. Švietimo įstaigų modernizavimo programa. Dviem etapais 2009–2012 metais ir 2013–2016 metais įgyvendinama Švietimo įstaigų modernizavimo programa, kurios tikslas yra modernizuoti švietimo įstaigas, siekiant sudaryti sąlygas mažinti energijos sąnaudas pastatuose, gerinti mokymo aplinką ir ugdymo kokybę; galimi pareiškėjai – švietimo įstaigos, kurios su aprašomosios priemonės pareiškėjais galėtų sutapti. Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programa, kurios tikslas – sudaryti bibliotekose tinkamas sąlygas kaupti, saugoti ir pateikti visuomenei nacionalinio kultūros ir mokslo paveldo objektus, užtikrinti fondų prieinamumą; siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, vienas iš uždavinių renovuoti senus bibliotekų pastatus ir statyti naujus, atitinkančius bibliotekų specifiką; galimi pareiškėjai – bibliotekos, kurie su aprašomosios priemonės pareiškėjais galėtų sutapti. Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programa, kurios tikslas – sudaryti muziejuose sąlygas tinkamai kaupti, saugoti, restauruoti, eksponuoti ir apsaugoti kultūros vertybes, modernizuoti muziejų materialinę bazę; galimi pareiškėjai – muziejai. 2014–2020 m. Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programos: Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programa, Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programa, kuriose vienas iš investavimo prioritetų yra aplinkos išsaugojimas bei apsauga ir išteklių veiksmingumo skatinimas, išsaugojant, apsaugojant, propaguojant ir plėtojant gamtinį ir kultūrinį paveldą. Tačiau šios programos remia bendradarbiavimo veiklas ir tik tam tikrus investicijų elementus, kurie yra skirti sustiprinti bendradarbiavimo veiklas, todėl sankirta galima, tačiau daugiau teorinė nei praktinė. Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programa, kurios vienos iš priemonių veikla- tradicinių amatų centrų, kurie patenka į Tradicinių amatų centrų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro, plėtra, o pareiškėjais gali būti visi viešieji juridiniai asmenys. Atsižvelgiant į tai, kad remiami gali būti tik tokie amatų centrai, kurie yra Tradicinių amatų centrų sąrašė ir jame šiuo metu yra įtraukti tik savivaldybės administracijos, nustatyta, kad sankirta teoriškai būtų galima, jeigu į tokius sąrašus būtų įtraukti ir valstybės pastatai. Atsižvelgiant į pastatų atnaujinimo sektoriuje veikiančias nacionalines ir tarptautines finansavimo programas/instrumentus, pagal aprašomąją priemonę, siekiant išvengti dvigubo finansavimo bus finansuojami tik tokie Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), kuriems neskirta lėšų iš aukščiau išvardintų ir (arba) kitų ES struktūrinių fondų,
--	---

		kitos ES finansinės paramos ar kitos tarptautinės paramos programų. Tais atvejais, kuomet valstybei nuosavybės teise priklausančiame pastate tuo pačiu metu atliekami statybos darbai finansuojami iš kitų finansavimo šaltinių finansavimas pagal Energetikos ministerijos priemonę galimas Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytiems atnaujinimo veiksams (priemonėms) ir tik tuo atveju, jeigu jiems neskirta lėšų iš minėtų programų. Siekiant užtikrinti efektyvų lėšų investavimą, nebus finansuojami Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje veiksmai (priemonės), kuriems anksčiau buvo skirta lėšų iš aukščiau išvardintų ir (arba) kitų ES struktūrinių fondų, kitos ES finansinės paramos ar kitos tarptautinės paramos programų, nebent būtų pagrįstas poreikis tokių veiklų priemonių finansavimui aprašomos priemonės lėšomis. Investicijų atskyrimas ir dvigubo finansavimo vertinimas paminėtais atvejais turėtų būti vertinamas konkretaus projekto objekto lygmeniu, įgyvendinančios institucijos, atsižvelgiant į Energetikos ministerijos nustatytas sankirtas. Dvigubo finansavimo vertinimas projekto lygmeniu bus atliekamas paraiškos vertinimo, mokėjimo prašymų tikrinimo ir patikrų vietoje procesuose.
21.	Priemonės sankirtos su iš valstybės biudžeto programų finansuojamomis veiklomis	Energetikos ministerija planuoja pagal šią priemonę skirti ES struktūrinių fondų lėšas Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje numatytiems viešųjų pastatų atnaujinimo veiksams (priemonėms). Tačiau, kaip numatyta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, ministerijos, priklausomai nuo viešojo pastato tikslinės naudojimo paskirties, iš joms skiriamų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų gali skirti papildomas lėšas kitoms, su projektu susijusioms, veikloms įgyvendinti. Siekiant suderinti pagal priemonę skiriamas ES struktūrinių fondų lėšas su skiriamais kitų ministerijų asignavimais viešųjų pastatų atnaujinimo atveju, tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo procesas bus glaudžiai koordinuojamas su suinteresuotomis ministerijomis, institucijomis, tuo užtikrinant, kad pastatų atnaujinimo procesas vyktų kompleksiskai, t.y. jo metu būtų suderintas tiek Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje numatytų viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmų (priemonių) diegimas finansuojamų šios priemonės lėšomis, tiek ir kitų priemonių diegimas finansuojamas iš atitinkamų ministerijų asignavimų. Pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos įgyvendinamą priemonę, siekiant išvengti dvigubo finansavimo, bus finansuojami tik tokie Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), kuriems neskirta lėšų iš valstybės biudžeto programų. Visais atvejais, kuomet valstybei nuosavybės teise priklausančiame pastate tuo pačiu metu atliekami statybos darbai finansuojami iš kitų finansavimo šaltinių, finansavimas pagal šią priemonę galimas Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytiems veiksams (priemonėms) ir tik tuo atveju, jeigu neskirta lėšų iš minėtų programų.

		Siekiant užtikrinti efektyvų valstybės lėšų investavimą, nebus finansuojami Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodyti veiksmai (priemonės), kuriems anksčiau buvo skirta lėšų iš valstybės biudžeto programų, nebent būtų pagrįstas poreikis tokių veiklų priemonių finansavimui aprašomos priemonės lėšomis.
VI. Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodikliai		
22.	Nacionalinių stebėsenos rodiklių nustatymo poreikis	Nacionaliniai stebėsenos rodikliai šiai priemonei nėra nustatomi, nes veiksmų programoje nustatytų stebėsenos rodiklių pakanka užtikrinti tinkamą ir kokybišką šios priemonės įgyvendinimo stebėseną.
VII. Priemonės finansavimo šaltiniai		
23.	Priemonei skiriamo finansavimo sumos pagrindimas	Šiai priemonei iš 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos planuojama skirti 28 962 001 eurų, kadangi valstybės viešųjų pastatų atnaujinimui skiriamų lėšų didžiąją dalį (65 164 504 eurų) numatyta investuoti finansinių priemonių pagalba, kaip tą rekomenduoja 2014 lapkričio 7 d. patvirtintas Energinio efektyvumo išankstinis vertinimas, siekiant efektyvaus finansų valdymo ir multiplikacinio efekto.
24.	Priemonei skiriamų ES struktūrinių fondų lėšų pagrindimas	ES struktūrinių fondų lėšų santykis su priemonei numatyta bendra tinkamų finansuoti išlaidų verte nustatytas atsižvelgiant į tokių projektų įgyvendinimo patirtį 2007 – 2013 m. finansavimo laikotarpiu. Finansavimo intensyvumas nustatomas kaip procentinė finansavimo išraiška, skaičiuojama nuo bendros tinkamų finansuoti išlaidų sumos, ir gali siekti 100 procentų. Finansavimo intensyvumas, o taip pat ir ES struktūrinių lėšų santykis su priemonei nustatyta bendra tinkamų finansuoti išlaidų verte, esant valstybės pagalbai, nustatomas vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento Nr.651/2014 53 straipsniu, kai Finansavimo intensyvumas nėra ribojamas ir taikomas 53 str. 6 dalyje įtvirtinta nuostata, kad pagalbos suma negali viršyti tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijų veiklos pelno skirtumo. Veiksmų programos 4.3 prioriteto lygiu tikimasi pritraukti ženkliai dalį privačių lėšų, todėl atskirai šiai priemonei nėra poreikio nusimatyti valstybės biudžeto lėšų.
25.	Priemonės finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto poreikio pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę įgyvendinamos veiklos nebus finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų.
26.	Priemonės finansavimo iš savivaldybių biudžetų poreikio pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę įgyvendinamos veiklos nebus finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų.
27.	Priemonės finansavimo iš projektų vykdytojų ir (arba) partnerių lėšų, finansuojamų iš valstybės biudžeto arba viešųjų lėšų, poreikio	Netaikoma, nes pagal priemonę įgyvendinamos veiklos nebus finansuojamos iš projektų vykdytojų ir (arba) partnerių lėšų, finansuojamų iš valstybės biudžeto arba viešųjų lėšų.

	pagrindimas (jei taikoma)	
Papildoma informacija		
28.	Priemonės suderinimas su kitomis institucijomis	Priemonė buvo suderinta su: - Lietuvos Respublikos ūkio ministerija 2014-11-28 d. raštu Nr. (18.6-51)-3- 6371; - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 2014-11-19 d. raštu Nr. (15.2)-D8- 8500; - Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija 2014-11-20 d. raštu Nr. 2-4873 (131); - Lietuvos Respublikos kultūros ministerija 2014-11-20 d. raštu Nr. 52-2964; - Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2014-11-16 d. raštu Nr. 1D-9151; - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2014-11-13 d. raštu Nr. (11.1.3-20) 10 - 9962; - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija 2015-01-06 d. raštu Nr. SR-20; - Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2014-11-27 d. raštu Nr. (21.1.17-81)-SD- 8879; - VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra 2014-11-88 d. raštu Nr. R4-10359(15.1.7); - UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ 2014-11-13 d. raštu Nr. 4.2/SD-2014/75. - Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2015-06-05 d. raštu Nr. ((24.37)-5K-1425625)-6K-1504462 Priemonės pakeitimai suderinti su (bus nurodyta siunčiant Finansų ministerijai, po derinimo su institucijomis):
29.	Kita	Netaikoma.